

A MAGYARORSZÁGI MORBIDITÁS/ MORTALITÁS JÖVŐBELI VÁLTOZÁSAI ÉS AZ EBBŐL SZÁRMAZÓ TEENDŐK

Csiba László Vokó Zoltán

az MTA levelező tagja, egyetemi tanár,
Debreceni Egyetem Neurológiai Klinika, Debrecen
Csiba@dote.hu

az MTA doktora, tanszékvezető egyetemi tanár,
ELTE Társadalomtudományi Kar
Egészségpolitika és Egészség-gazdaságtan Tanszék
voko@tatk.elte.hu

Bevezetés

Az iparosodott országokban a következő évtizedekben is a nemfertőző betegségek lesznek a vezető halálokok (szív-, agyérbetegségek, bizonyos daganatos betegségek). A felnőttkori cukorbetegség prevalenciája duplázódik, kb. 300 millió beteg lesz világszerte 2025-ben (Mathers – Loncar, 2006). Emellett jelentősen növekszik majd az egyéb, időskorra jellemző megbetegedések gyakorisága is, például az érzékszervi zavaroké (Roth et al., 2011).

2015-ben a 129 ezer fős magyarországi halálozás 49%-át érbetegségek okozták, jelentőségük az elkövetkező évtizedekben tovább nő, és a jelenlegi 37 379 fős érbetegség okozta halálozás 2051-re várhatóan 42 000 lesz (WHO, 2014). 2051-ben légzőszervi betegségben (idült alsó légúti betegségek és asztma) közel 700 ezer, cukorbetegségben kb. egymillió ember szenved majd hazánkban.

Az egészségügyi ellátórendszer számára az egyik legjelentősebb kihívást 30 év múlva is a 2,7 millió szív- és érrendszeri beteg (agyérbetegségek, az idült reumás szívbetegségek, a koszorúér-betegség és a szívbetegségek egyéb formái), illetve a 3,2 millió magas vérnyomá-

sos beteg ellátása jelenti majd (Király, 2015). Az érbetegségek legfontosabb rizikótényezői: dohányzás, magas vérnyomás, egészségtelen étrend, fizikai inaktivitás, következményes elhízás és cukorbetegség. A lakosság életmódja az egészségkockázatok szempontjából igen kedvezőtlen hazánkban: ma a dohányzók aránya 29%, átlagosan évi 20 (férfiak), illetve 7 (nők) liter tiszta alkoholt fogyaszt egy magyar állampolgár, és minden ötödik ember elhízott (testtömeg-index ≥ 30 kg/m²), a férfiak 39, a nők 28%-a túlsúlyos (testtömeg-index 25–29,99 kg/m²) (KSH, 2015).

A WHO adatai szerint a tüdőrák okozta halálozás a magyar férfiak körében a világon a leggyakoribb, nők esetében a harmadik leggyakoribb (KSH, 2015). A férfiak esetében a betegség incidenciája is a legrosszabb, a nők esetében pedig az ötödik legkedvezőtlenebb. Még rosszabb a kép a vastag- és végbélrák esetében. Ebben a betegségben a magyar férfiak és nők halálozása a legkedvezőtlenebb a világon (KSH, 2015). A rosszindulatú daganatok miatti kórházi kezelések száma Magyarországon Európában a harmadik legmagasabb, 2300 kórházi elbocsátás 100 000 lakosonként.

